

INTERREG ØSTERSJØPROGRAMMET 2021 – 2027

Rapport fra møte i Monitoring Committee 13. og 14. november 2024

Danmark har formannskap i programmet i 2024 og møtet ble ledet av Hannah Nagler-Olesen, Danish Business Authority og ble gjennomført fysisk i København.

Åpning

Hannah Nagler-Olesen ønsket velkommen, og det ble gjennomført en runde rundt med en kort presentasjon av alle deltakerne. Alle landene i programmet var tilstede.

1. Avslutning og siste info om Interreg BSR 2014-2020

Siste 2nd level audit pågår. En norsk partner er trukket ut for sjekk.

Østersjøprogrammet 2014-2020 er trukket ut av europakommisjonen til en større gjennomgang. Denne har pågått i hele 2024. Hele programsyklusen er gjennomgått. Programmet kom godt fra denne evalueringsrunden.

Final report til EU-kommisjonen vil komme ut til MC i midten av desember for godkjenning i skriftlig prosedyre. Alle slutt-dokumentene angående programmet skal sendes til EU-kommisjonen 15. februar 2025.

2. Beslutning på prosjekter i tredje søkerunde for core prosjekter.

Det ble gjennomført en generell runde med kommentarer til søkerunden og anbefalingene fra evaluering av søknadene. Det var få forslag til å løfte opp prosjekter fra delegasjonene. Ingen prosjekt i gruppen 2B ble fremmet av to eller flere delegasjoner (krav for å ta prosjektet opp til diskusjon). Alle landene stilte seg bak den evalueringen som MA/JS hadde gjennomført av de 107 søknadene. Prosjektene i gruppe 1 og 2A ble presentert prioritert og godkjent løpende. Alle prosjektene i gruppe 2B og 3 ble avslått i samlet blokk.

Totalt ble det godkjent 21 nye prosjekt i denne søkerunde. Tre med norske partnere. Disse er:

- CleanDest med Stavanger kommune som partner

- ClimaResponse med Kristiansand kommune som partner
- BALTFLOODS med Gjøvik kommune og NTNU som partnere

I tillegg ble ett prosjekt med norske assosierte partnere godkjent – H2Deri@BSP - med Azane Fuel Solution AS (Sandefjord) og Energy Transition Norway (Stavanger)

[Cooperation wins: 21 projects selected for funding! - Interreg Baltic Sea Region](#)

Det ble i etterkant av beslutningsrunden presentert en oversikt over godkjente prosjekt og allokerede midler. De tre prosjektene binder opp litt i underkant av 700.000 euro. Det er fortsatt noe midler igjen i den norske potten som kan benyttes i utlysning for prosjektplattformer (frist 9. desember 2024) og utlysning for små prosjekt våren 2025.

Det ble også lagt opp til en liten runde med refleksjoner knyttet til denne tredje utlysningsrunden. Bl.a. var det signalisert noe bekymring fra sekretariatets side angående bruk av KI. De mente at flere av søknadene viste tegn til å være utviklet med bruk av Kunstig Intelligens (KI). Dette ble til en viss grad problematisert og en regner med at en vil se mer av dette framover. Norge påpekte at bruk av KI også kan tilføre noe positivt – f.eks. bistand til å holde informasjonen på et forståelig språk og å lage gode sammendrag. Det var få delegasjoner som involverte seg i denne saken.

Norge og Tyskland tok også opp prioritet 3.3 om bærekraftig mobilitet og utfordringer knyttet til vurdering av disse prosjektsøknadene.

3. Prioritet 4.2 – støtte til EUs Østersjøstrategi

- Det var bred enighet om å forlenge støtten til alle politikkområdene i Østersjøstrategien (Policy Areas). Prosjektene utvides med to år for 2025-2026. Totalt bevilges i underkant av 3. millioner euro til totalt 14 PA koordinatorene. Alle prosjektene har lagt fram oppdaterte aktivitetsplaner for de to neste årene.
- Søknad om midler til gjennomføring av Østersjøstrategiens årlige forum for 2025 er mottatt og sendt til godkjenning i skriftlig prosedyre med frist 28.11. Hovedpartner er region Pommern i Polen og Østersjørådets sekretariat (CBSS) er partner. Polsk UD er assosiert partner. Det søkes om 160.000 € fra ERDF (av totalbudsjett på 200.000). Ungdomsmedvirkning er vektlagt i søknaden. Pan-Baltiske organisasjoner som BSSSC og UBC vil bli involvert.
- Baltic Sea Strategy Point (et prosjekt som koordinerer strategien og har fokus på kommunikasjon) løper ut 2025. Det ble i møtet drøftet om også dette prosjektet burde forlenges istedenfor å gjennomføre en ny utlysningsrunde. Kontinuitet i arbeidet ble vurdert som viktig. Den nasjonale koordineringsgruppa for Østersjøstrategien ber MC om å forlenge det pågående prosjektet med Centrum Baltikum (FI) som LP og Hamburg by som partner. Østlandssamarbeidet er som nasjonalt kontaktpunkt for Interreg BSR assosiert partner i prosjektet.

MC støttet forslaget om en utvidelse til 31.12 2028. BSP vil bli bedt om å sende inn en oppdatert søknad med aktiviteter for perioden 2026-2028. Frist for dette settes til 31. januar 2025. MC beslutter i saken i sitt møte tidlig i mars. MC-medlemmene ønsker at prosjektet skal jobbe mere med ekstern kommunikasjon og nettverk og dette legges

inn i premissene for utvidet søknad. 1,4 mill. euro settes av til videreføring av BSP for 3 år.

4. Oppdatering om søknadsrunden for prosjektplattformer (pri. 4.1)

Det er kommet inn 46 prosjektideer for plattformprosjekt. Ikke alle er like modne. Trolig vil rundt 25 levere full søknad. Søkefrist er 9. desember og beslutning gjøres i MC-møtet i Helsinki 4.-5. mars 2025.

12,6 mill. euro er satt av til denne prioriteten i programmet. Kvaliteten på søknadene vil avgjøre antallet godkjente i mars. Det legges i utgangspunktet opp til en søkerunde to for plattformprosjekt.

Det var stor oppslutning og god aktivitet i workshopen sekretariatet gjennomførte i Riga for denne søkerunden. Sekretariatet har også hatt møte med Interreg Europa sin «policy learning plattform» for gjensidig informasjonsutveksling.

5. Tilbakemelding fra spørreundersøkelse til LP og partnere i søkerunde 2 (rapportering) og søkerunde 3 (søknader)

Forenkling av budsjettering og rutiner gjennom utstrakt bruk av «Simplified Cost Options» tas positivt imot i prosjektene som er i gang. Det meldes om høyt tilfredsnivå fra prosjektene på rapporteringsopplegg og -løsninger.

Det er også stort sett positive tilbakemeldinger på søkeprosedyrer, verktøy og veiledning. Tilfredshetsnivået er høyt både hos prosjektledere og prosjektpartnere. Ingen store mangler er identifisert.

6. Utlysning for små prosjekt våren 2025

Det var stor oppslutning om alternativ 1 – der en gjennomfører utlysningen som en åpen utlysning for alle de tre prioriteringene. Tyskland støttet alternativ 3 – som også Odd Godal tok til orde for i vårt B-gjeng-møte. Utover at en var enighet om å følge alternativ 1 ble det satt opp en del kriterier for å spisse utlysningen noe – herunder å prioritere prosjekter som legger opp til utvikling i mindre steder og områder med store utfordringer. Sekretariatet ble bedt om å utvikle en utlysningstekst basert på innspillene og sende denne ut til MC for kommentarer før ferdigstillelse.

Tidsplanen som ble vedtatt legger opp til en lengre runde med god tid mellom innsending av prosjektidee og endelig søknad. Utlysningen vil bli lansert etter møtet i MC i mars 2025 med frist for å melde inn ideer (PIF) i juni. Endelig søkefrist vil være i slutten av september/tidlig oktober og beslutning i første kvartal 2026.

Det ble også besluttet å samle alle restmidlene fra ERDF i en pott og ikke dele pr. prioritet. De beste prosjektene vil da få midler fra denne. Den norske potten er allerede samlet og ikke inndelt etter prioriteter. MA/JS vil komme tilbake med informasjon om hvor mye midler som kan forventes tilbakeført fra gjennomførte prosjekter til den norske potten.

Det er allerede åpnet for at ukrainske aktører kan delta i Interreg Østersjøprosjekter som assosierte partnere. Flere prosjekt har allerede benyttet seg av dette. I forbindelse med drøftingen av 3 utlysning for små prosjekt lanserte sekretariatet et forslag om å benytte noen overskuddsmidler fra 2014-2020-programmet til å gi ukrainske partnere mulighet til å delta som fullverdige partnere i prosjekter. Disse midlene («buffer-fond») er medlemslandenes midler fra det gamle programmet og sekretariatet tok til orde for at de kunne benyttes uavhengig av regelverket for Interreg. EU-kommisjonens representant motsatte seg forslaget og var klar på at programmet ikke bør iverksette denne type piloter. Det ble her vist til at nasjonale myndigheter i Ukraina ikke har gitt uttrykk for at de ønsker å delta i Interreg Østersjøprogrammet som partnerland nå. De er med i andre programmer – herunder Interreg Europa. Etter innspillet fra EU-kommisjonen ble det liten diskusjon rundt forslaget og ingen av delegasjonene tok til orde mot kommisjonen. Det ble konkludert med å videreføre muligheten for at ukrainske aktører kan være assosierte partnere.

7. Interreg post 2027

EU-kommisjonens representant, Blaga Riiser, informerte om at de får en ny leder for enheten 1.12 2024. Hun viste også til at det kommer løpende inn posisjonspapirer fra landene om regionalpolitikken (Cohesion Policy) som også inneholder input om Interreg. Norge har sendt inn sitt innspill og det er mottatt.

25. og 26. november er det høsting event fra høringsrunden programmene har gjennomført i 2024. Alle programmene er representert og hvert land har anledning til å stille med 1 person. Fra Norge deltar Odd Godal. Informasjon om arrangementet ligger på InterAct sine nettsider.

Performancebased tilnærming til utbetaling av midler skal stå på dagsorden i dette møtet. Ifølge Riiser er det stor sannsynlighet for at denne formen for tilnærming til refusjon av prosjektkostnader kommer inn i regionalpolitikken i den nye langtidsperioden.

For øvrige ble det vist til høringer av nye EU-kommisærer og særlig han som er innstilt som finansansvarlig (fra Polen). Interreg vil mest sannsynlig fortsette som instrument og det ble antydning at forordningene for den nye perioden vil komme i andre halvdel av 2025. Forslag til neste langtidsbudsjett (MFF) antydes å komme i juli 2025.

8. Refleksjoner rundt neste programperiode

Sekretariatet presenterte resultatene fra spørreundersøkelsen i vår samt møter og workshops med stakeholders i programmet gjennom året. Presentasjonen ble knyttet opp til de ni spørsmålene som var lagt til grunn i EU-kommisjonen sin høringspakke.

Bruk av forenklete kostkategorier fungerer godt og bør videreføres. Det samme bør gjelde verdiene som ligger til grunn for det nåværende programmet.

Temaer knyttet til robusthet (resilience) og sikkerhet løftes fram – spesielt i programmene i Østersjøen og Nordlig Periferi og Arktis. Ikke så mye i de andre delene av Europa.

9. Kommunikasjon

Det utarbeides nå nasjonale pakker for både 2014-2020 programmet og nåværende program – herunder statistikk mv. Det jobbes også med tematisk promosjon av prosjekter og resultater med slagordene «made by Interreg» og «Magic of transnational cooperation». Eksempler ble vist og MC var godt fornøyd med hvordan programmet jobber med kommunikasjon og synliggjøring av resultater.

Rammene for neste års konferanse i Tampere, FI 21 – 23. mai ble gjennomgått. Mer informasjon om program og påmelding vil komme i januar 2025. Alle ble oppfordret til å gjøre arrangementet kjent.

Avrunding og oppsummering

Leder av MC 2024 oppsummerte møtet og takket for gode diskusjoner. Hun takket også for seg og et aktivt år. Neste formannskap er Finland. Neste møte i MC ble avtalt til 4. og 5. mars i Helsinki.

MC-medlemmene og sekretariatet takket Hannah Nagler-Olesen for vel gjennomført møte og formannskapsperiode.